

Sözcükte Anlam (Gerçek, Yan, Terim, Mecaz Anlam, Mecaza Dayalı Söz Sanatları) - 1

1. (I) Taş evin koynuna sığınmış mahrem perdeyi araladı. (II) Varıp içeriye, odanın orta yerine doldu gün ışığı. (III) Geç kalmışlık hissi uyandı yüreğinde. (IV) Gömme pencerenin böğrüne saklanmış sardunya çiçeklerinin kokusunu ilk defa duyuyormuş gibi oldu nefesi. (V) Her seferinde yeniden hisseder, içine çekerdi bu kokuyu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yan anlamda kullanılmış bir sözcük vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Senin kalbin yorgun düşecek bir gün

I

Uçar avucunda dua kuşların

II

III

Bu kaçınıcı talan, kaçınıcı sürgün

Sesi çıkmaz kalbimdeki taşların

IV

V

Bu dörtlükte numaralanmış sözcüklerin hangisi mecaz anlama sahip değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Bulutlar kül olmuş, yağıyor güllerin üstüne. (II) Dünya bir seyir terası, duruyor önümde. (III) Ağaçların yapraklarında hışırdıyor gecenin saçları. (IV) Gece ise gözlerine sürme çekilmiş bir kız gibi kendini naza çekiyor. (V) Güneş uslu bir çocuk, bir köşede bekliyor çıkacağı saati.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde benzetme yapılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmış bir sözcük yoktur?**

- A) İbn Haldun'un "Coğrafya kaderdir." sözü hayatın özeti aslında.
B) Bilginin efendisi olmak için çalışmanın kölesi olmak gerekir.
C) Her kışın yüreğinde, titreyen bir bahar vardır.
D) Hayat pedalını çevirmeye devam ettiğin sürece düşmezsin.
E) Bir şeyi gerçekten yapmak isteyen bir yöntem, istemeyen mazeret bulur.

5. Temel anlamıyla terim olan bir sözcük, cümle içinde terim anlamıyla kullanılmayabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde buna uygun bir örnek yoktur?

- A) Babam aile, iş ve geçim üçgenine sıkışmış; bir çıkış yolu arıyordu.
B) Ali, hayatın her notasına ayak uyduran bir yapıdaydı.
C) Kardeşim eve geç gelmiş ama babamın radarından kaçmamıştı.
D) Fransa'nın attığı golün ofsayt olup olmadığı hâlâ tartışılıyor.
E) Başkan, o günkü toplantıda konunun röntgenini çok iyi çekmişti.

6. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi hem gerçek hem de mecaz anlama sahiptir?**

- A) Eline diken batmadan gül toplayamazsın.
B) Hayat ağacına dikkatli tırmanmazsan çabuk düşersin.
C) Söz okunu dostuna değil, düşmanına atmalısın.
D) Kara haber uçarak, güzel haber yürüyerek gelir.
E) Bir sözü akıl tartısında tartmadan satışa çıkarma.

7. Afrika'nın doğu kıyısı açıklarında Anjuan, Büyük Komor ve Moheli adalarından oluşan Komorlar Birliği, turistleri mavi bir mıknaş gibi kıyılarına çekiyor. Uzaktaki Anjuan Adası yeşilden ve kasabaların renkli lekelerinden ibaret görünürken cömert ve asil denizden bir baharat kokusu geliyor. Adaya yaklaştıkça önce ekilebilir arazileri ve ormanları, ardından da Mutsamudu Antik Kenti'nin; bazısı göğe uzanan minarelere sahip, bazısı yıkık dökük, bazısı sağlam binalarını fark etmeye başlıyoruz ve yüzümüze tatlı bir gülümseme yayılıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Mecaz anlamlı sözcük
- B) Ad aktarması
- C) Doğadan insana aktarma
- D) Benzetme
- E) İnsandan doğaya aktarma

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde temel anlamıyla somut olan bir sözcük, soyut anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?**

- A) Zamanın yıpratıcılığından uzak durmak isteyenler için harika bir coğrafya burası.
- B) Bir rüzgâra kapılarak başladığı şairlik macerasına bu şiiriyle son vermiş.
- C) Akıl, insana bahşedilen en önemli nimettir şüphesiz.
- D) Bir köşede dikilen bu insanlar belli ki hüzünlü bir bekleme içindeydi.
- E) Havuzun kenarındaki kablodan yüksek akım geçiyordu ki bu çok tehlikeliydi.

9. I. Bize sıkı sıkı sarıldı ve öylece kaldı.
II. Biz gidince parkta yalnızca üç çocuk kaldı.
III. Seminer için güzel bir otelde kaldık.
IV. Bu şehirde tam beş yıl kaldım.
V. O aileden bir tek bu çocuk kaldı.

Numaralanmış cümlelerde "kalmak" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

10. Onu ne zaman ziyarete gitsem yanından ayrıldıktan sonra içimde büyük bir sevinç yumağının koşturduğunu
I II III
hissediyorum.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A) Yan anlam	Mecaz anlam	Temel anlam	Temel anlam
B) Mecaz anlam	Temel anlam	Temel anlam	Yan anlam
C) Temel anlam	Mecaz anlam	Yan anlam	Mecaz anlam
D) Temel anlam	Mecaz anlam	Yan anlam	Temel anlam
E) Mecaz anlam	Yan anlam	Temel anlam	Temel anlam

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bilmek" sözcüğü "hatırlamak, tanımak" anlamında kullanılmıştır?**

- A) Bir şehirde deniz yoksa orada yaşanmaz, iyi bilirim.
- B) Bu işin altından bir çapanoğlu çıkarsa senden bilirim, ona göre!
- C) Bildim, sen bizim eski muhtarın oğlusun.
- D) Yaptığı faydalı çalışmalar nedeniyle ona teşekkürü bir borç bilirim.
- E) Soruyu bilenlere sürpriz hediyeler verileceğini söylediler.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, ayraç içindeki anlamıyla kullanılmamıştır?**

- A) Saat, her zamanki yerindeydi ama şimdi bulamıyorum. (genel anlam)
- B) İnsanlara laf salatası yaparak onları ikna edemezsiniz. (mecaz anlam)
- C) Vakit neredeyse gece oldu ama dükkân açıldı. (yan anlam)
- D) O küçük kasabada son yıllarda büyük bir değişim yaşıyor. (temel anlam)
- E) Şiirde kafiyeden uzak duran sanatçıya göre ahenk ancak anlamla sağlanır. (terim anlam)

Sözcükte Anlam (Sözcükler Arası Anlam İlişkisi) - 2

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
- B) İnsanlar dalgasına tutulmuş bir gemiyim!
Sağa sola sallanıp, bakın, çırpınıyorum;
- C) Hey göklere duman durmuş dağlar hey
Değirmenin üstü her gün yel olmaz
- D) Şimdi tarlalarda güneş vardır.
Karlardan donmuş otların uçlarında.
- E) Çok yorgunum, beni bekleme kaptan.
Seyir defterini başkası yazsın.

2. Olağanüstü doğası, Karadeniz'deki kıyıları, insana yaşama mutluluğu aşıl原因 mimari dokusu ve saflık tüten özgün lezzetleri ile ziyareti fazlasıyla hak ediyor Kastamonu.

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin anlamdaşı kullanılmıştır?

- A) Fikri Bey, yine orijinal düşüncelerinden birisini hayata geçirmiş.
- B) Bedri Rahmi, tablolarının büyük kısmında renkli tabiat manzaralarına yer verir.
- C) Köyümüzün sahilde olmasının son yıllarda yararını değil, zararını görür olduk.
- D) Kendine has yapısıyla pek çok güzelliği barındırıyor Taraklı.
- E) Kırk yılda bir ayağına gelir insanın, kimi fırsatlar.

3. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin sestışı yoktur?

- A) O çay ağır akar, yorgun mu bilmem
- B) Geceleyin bir ses böler uykumu
- C) Dağ bir gün dedi ki tomurcuğuna
- D) Yaslı dağlar, yüzü gülmeyen dağlar!
- E) Hani o gezmeler kırda denizde?

4. Kültüre, sanata, eğitime meraklıdır (ilgi duyar) Beşiktaş Çarşısı. Kitapçılarından anlaşılacağı üzere okuyanı, yazanı sever. Üniversitelerden gelip sokaklarına karışan gençleri el üstünde tutar (değer verir). Anaç ruhuyla onlara

II
konaklama, çalışma, eğlenme imkânı sunar (fırsatı sağlar).

III
Yeni yeteneklere, sanatçılara alkışıyla destek olur (ayrıcalık

IV
sunar). İçinde küçük sahneler olan restoranlardaki konserler, stand-up gösterileri ve tiyatro oyunları günlere keyif katar (eğlenceli hâle getirir).

V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi ayraç içinde verilen sözün anlamını taşımamaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Günümüzde Moğolların büyük bir kısmı şehirde yaşasa da yarı göçebe yaşam tarzı kentsel bölgelerin dışında varlığını sürdürüyor. Bozkırlarda hayat; at, büyükbaş, deve, koyun ve keçi yetiştiriciliği üzerine kurulu. Atlar bu ülkede insanın en değerli varlığı olarak kabul ediliyor binlerce yıldır. Şehir dışında ana ulaşım aracı olarak kullanılmasının yanı sıra avcılık, iş ve eğlence alanlarında da başrol atların. İnsanlara hem gelir hem yiyecek hem de içecek sağlıyor atlar.Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerden herhangi birinin yerine kullanılamaz?

- A) yanında B) asıl görev
C) sağlıyor D) devam ettiriyor
E) hayat şekli

6. "Geniş" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde nitel anlamda kullanılmıştır?

- A) Biraz geniş bir ev tutsak daha iyi olacak sanırım.
- B) Yeni stadyum için çok geniş bir alan belirlenmiş.
- C) Daha geniş bir açıdan golün tekrarını izlemek lazım.
- D) Bu kadar geniş bir piknik alanı daha önce görmedim.
- E) Biraz geniş düşünmek, insanın fikir ufkunu açar.

7. Peter Pan, çocuk öykülerinin gelmiş geçmiş en ünlü kahramanlarından biri. 20. yy.ın başında yaratılan bu karakter; haşarı, asla büyümeyen, peri tozuyla harika düşüncelerin II karışımı sayesinde uçabilen yaramaz mı yaramaz bir III çocuk. Çocukluğun tasasızlığı, oyunbazlığı ve özgürlüğü-IV V nün bedenlenmiş hâli bir bakıma. O yüzden de her yeni neslin çocuklarından büyük ilgi görüyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve V. E) IV ve V.

8. I. O sanatçımız, değerlendirmelerinde mümkün olduğunca yansız davranır.
II. Bir eserin neleri irdelediği, hangi vurguları yaptığı eleştirmenlerce çok önemlidir.
III. Kimi şairler, hayat karşısında tarafsız kalır; okura da bunu hissettirir.
IV. Öz eleştiriden uzak bir sanatkârın gelişme ve geliştirme olasılığı çok düşüktür.
V. Kemal Tahir, romanlarında dönemleri derinlemesine inceler.

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözler anlamca ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?**

- A) Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
B) Az veren candan, çok veren maldan.
C) Bin bilsen de bir bilene danış.
D) İsteddiğini söyleyen, istemediğini iştir.
E) Danışan dağları aşmış, danışmayan yolu şaşmış.

10. I. Bu iş beni iyiden iyiye yordu.
II. Seninle bu konuyu enikonu konuşmamız lazım.
III. Adam, malvarlığını günden güne artırıyor.
IV. Hiç olmazsa bir kelam etseydik, dinleseydin.
V. Çocuk, derslerinin gittikçe daha iyiye gittiğini söyledi.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözler anlamca ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. **Aşağıdaki cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerden hangisinin anlamdaşı yoktur?**

- A) Osmanlıda hekimler, çok kapsamlı bir eğitimden geçirilirdi.
B) Buranın büyülü havasına kapılılı tam otuz yıl olmuş.
C) Ağaçlı ve sık çalılardan oluşan zorlu bir yürüyüş yolunu geçtik.
D) Şu karşıda duran kırmızı kazaklı çocuğa gidip sorabilirsin bunu.
E) Ülkemiz akarsularının debisi genelde bahar aylarında artar.

12. **"Çok" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde nicel anlamda kullanılmamıştır?**

- A) Bizim şanssızlığımız olsa gerek, çok kaba bir adama denk geldik.
B) Çok söz söylemekle haklı çıkacağını sanıyorsun ama yanılıyorsun.
C) Bu tatlının böyle çok malzemeye yapıldığını bilmiyordum.
D) Bu telefonu alabilmek için çok para biriktirmen gerekiyor.
E) Çok uzun bir tünelden geçip Giresun'a doğru devam ettik.

Sözcükte Anlam / Söz Öbekleri - 3

1. Şiir yazmak, zamansız bir iştir; sanatçı an olur yarım bıraktığı şiiri bir çırpıda tamamlayıverir.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Kimsenin aklına gelmeyi düşünen kişidir edebiyatçı.
 B) Öyle bir zaman gelir ki satırlar dökülür yürekten kâğıda.
 C) Şiir, kendisini yazdırır; şair, şiirle okur arasında aracıdır aslında.
 D) Anlatılacak ne çok şey vardır, hepsini iki dizeyle anlatır bir şiir.
 E) Şairin ilham beklemesi boşunadır, ilham davetsiz misafir gibidir zira.

2. Bir sanatçı yerli kodlarımızdan beslenen bir edebî anlayış oluşturmadıkça tarihe adını yazdıramaz.

Bu cümledeki "yerli kodlarımız" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün bir edebî kişilik
 B) Sanatın toplumsal bir temele oturtulması
 C) Gelenekten ilham alan sanat anlayışı
 D) Tüm okurlara hitap eden bir üslup
 E) Hiçbir edebî ekole bağlı olmayan bir edebî duruş

3. Edebiyatımızın gümrük kapısı olarak görülen bu dergi sayesinde pek çok sanatçımız geniş kesimlere seslenebilmiştir.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu derginin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Edebiyat dergilerinin öncülüğünü yaptığı
 B) Satış rakamlarıyla dikkat çektiği
 C) Edebiyatçılara sayfalarını açtığı
 D) Okur tarafında çok ilgi gördüğü
 E) Sanatçıların dünya tarafından tanınmasını sağladığı

4 ve 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kimi edebiyatçılar görüyorum gençler arasında; okurun gönlünü doymayı değil, kendi cebini doldurmayı düşünüyor. Bu gençler, ne yazık ki edebiyat dünyasında hep genç olarak kalacaklardır!

4. **Bu parçada geçen "okurun gönlünü doymak" sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Okurun istediği konuları eserlerine yansıtmak
 B) Okuyucunun takdir ettiği eserler ortaya koymak
 C) Toplumsal meselelerle ilgili bir duyarlılığa sahip olmak
 D) Eserlerinde biçimsel öğelere dikkat etmek
 E) Sanat kaygısıyla eser vermek

5. **Bu parçadaki altı çizili sözle genç edebiyatçılar hakkında aşağıdakilerden hangisi belirtilmek istenmiştir?**

- A) Okuyucunun isteklerini dikkate almayı kendi sanat çizgilerini sürdürmeleri gerektiği
 B) Kendilerinden sonra gelen edebî nesle öncü olacakları
 C) Türk edebiyatının klasiklerini oluşturmaya aday oldukları
 D) Edebî kişiliklerinin olgunlaşmayı yerinde sayacağı
 E) Anlamı ikinci plana alan tavırlarını değiştirmeleri gerektiği

6. Ahmet Kutsi Tecer, halk şairlerimizin yeraltındaki pek çok cevherini yüzeye çıkarmakla edebiyatımıza çok önemli faydalar sağlamıştır.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk şiirinin geniş kitlelere sevdirmesi
 B) Ozanların henüz tanınmayan şiirleri
 C) Keşfedilmeyi bekleyen halk şairleri
 D) Halk şairlerinin modern şairler üzerindeki etkilerinin ortaya konulması
 E) Halk edebiyatının anonim ürünlerinin yeniden değerlendirilmesi

7. Göz aydınlığı gençlerimizin yapacağı her çalışma bu ülkenin geleceğine konacak bir tuğladır aslında.

Bu cümledeki altı çizili sözle gençlerin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) En değerli hazinelerimizden biri olduğu
- B) Çalışkanlıklarının fırsata çevrilmesi gerektiği
- C) Değerlendirilmesi gereken bir potansiyel taşıdıkları
- D) Önemli bir iş gücü oluşturdukları
- E) Eğitim faaliyetlerinin öznesi oldukları

8. Sait Faik, modern öykümüzün kurucusu kabul edilmekle birlikte onun asıl dikkat çeken yönü ete kemiğe büründürdüğü kahramanlarıyla okurun karşısına çıkmasıdır.

Bu cümledeki altı çizili sözle Sait Faik'in öykü kahramanlarının hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Genelde seçkin kişiler olmaları
- B) Her an karşılaşılacak kimselerden seçilmeleri
- C) Gerçeklikten uzak olmaları
- D) Bireysel çatışmalar yaşayan, halktan kopuk insanlar olmaları
- E) Sanatçının mesajını okura iletme görevini üstlenmeleri

9. Bir çocuğu öykü ya da romanda konuşturmak, yazarı bıçak sırtına sürer. Orada eğreti kalan bir söz, yazılanları aşağı düşürür.

Bu parçadaki altı çizili sözle çocukları öykü ya da romanda konuşturmanın hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Riskli olduğu
- B) Gereksiz görüldüğü
- C) Okurun ilgisini çekemeyeceği
- D) Dikkat çekici olabileceği
- E) Yazarı geliştireceği

10. Çoğu zaman edebî metinlerin içine, tamamlamamız için bırakılan boşluklardan sızarız.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yorumlanabilen eserlerden daha çok keyif alındığı
- B) Metnin, sanatçının yaşamından izler taşıdığı
- C) Sanatçının edebî metni dış müdahalelere kapalı tuttuğu
- D) Okurun, metni kendi yorumuyla zenginleştiği
- E) Eserin sosyal yaşama dair mesajlar içerdiği

11. Neme lazım, yanına varmadan, hâlini demeden hakkında sürüp savurmak doğru değil; tefe koyarlar adamı.

Bu cümledeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Hep benim istediğim olsun, dersin çevrende dost bulamaz olursun.
- B) Akşama kadar kardeşim hakkında alaycı bir dille dedikodu yaptılar.
- C) İnsanların nasıl bu kadar vurdumduymaz olabildiklerine şaşmamak elde değil doğrusu.
- D) Çevremdekilerin yanlış yönlendirmeleriyle üniversitede hiç istemediğim bir bölümü okumak zorunda kaldım.
- E) Kafamızı karıştıran her türlü şüpheden uzak dursaydık bunca yıpranmazdık.

12. Bugün tiyatroculuğumuzun üzerine ölü toprağı serpilmiş âdeta; geçmiş dönemleri, büyük ustaları, büyük eserleri görmek ne mümkün!

Bu cümledeki altı çizili sözle tiyatroculuğumuzla ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Verimsiz bir dönem yaşadığı
- B) Halkın değerlerini anlatmadığı
- C) Doğru metinlerin seçilmediği
- D) Az sayıda eser sahnelendiği
- E) İyi oyuncular çıkaramadığı

Sözcükte Anlam / Söz Öbekleri - 4

1. Eserler, sanatçıların sır kâtipleridir; bu sebeple bir sanatçıyı yakından tanımak istiyorsanız eserlerini okumakla işe başlayabilirsiniz.

Bu cümledeki altı çizili sözle eserlerin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Sanatçıların yaşamından izler taşıdığı
B) Okurla iletişim kurma vasıtası olarak görüldüğü
C) Sanatçının bilinmeyen yönlerini ve düşüncelerini bünyesinde barındırdığı
D) Bir sanatçının edebî kişiliğinin yansıması olduğu
E) Sanatçıdan bağımsız olarak ortaya konduğu

2. I. Yaşlı kadın çantasını nasıl kaybettiğini yana yakıla anlatıyordu.
II. Bize kutudan çıka çıka bir iki parça eski ev eşyası çıktı.
III. O gün vitrinlere baka baka ilerlerken ilginç bir eşyaya rast gelmiştik.
IV. Bu riskleri bile bile girmiştik ticarete.
V. Elimizdeki para dönerci açmak için ucu ucuna yetti.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde ikileme, cümleye "beklenmezlik" anlamı katmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bir işi sonuçlanınca ya kadar boş yere geciktirmek, uzatmak" anlamında bir deyim kullanılmıştır?**

- A) Babamı yeni bir bilgisayar almaya ikna edene kadar akla kararı seçtik.
B) Abbas Bey, ev işini tereyağından kıl çeker gibi halletti.
C) Kardeşim benimle maça gidebilmek için peşimde dört dönüyor, dibimden ayrılmıyordu.
D) Bu işi sürüncemede bırakırsan en sonunda sen zarar edersin.
E) Selim, ne kadar ayak direse de en sonunda bizim sözumüzü dinlemek zorunda kaldı.

4. Okuduğum çok az eser, fikir değirmenimi yürütme gücüne sahip olmuştur.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu eserlerin hangi yönü vurgulanmak istenmektedir?

- A) Sanatsal bir anlatıma sahip olması
B) Sürükleyici bir konuyu işlemesi
C) Okurda farklı duygular uyandırması
D) Kişinin zihin dünyasını harekete geçirmesi
E) Benzeri eserlerden nitelik olarak daha üstün olması

5. **Aşağıdaki cümlelerde bulunan ikilemeler oluşum bakımından ikiyeşerli gruplandırıldığında hangisi dışta kalır?**

- A) İşler bu aralar ağır aksak ilerliyor.
B) Çamura bata çıka ilerlemeye çalışıyoruz.
C) Mırın kırın etmeden derslerine devam etmelisin.
D) Sessiz sakin bir ilçeye yerleşip emekliliğimin tadını çıkarmak istiyorum.
E) Arkadaşım ile iyi kötü tam beş yılımız birlikte geçti.

6. Dilimizde ağız sözcüğü ile ilgili pek çok deyim bulunmaktadır. Örneğin karşıdakini konuşarak düşüncesini öğrenmeye çalışmak anlamında "ağzını aramak"; daha önce

söylediği bir şeyi sonra daha farklı anlatmak anlamında "ağız birliği etmek"; hiç konuşmayı devamlı

susmak anlamında "ağız dil vermemek"; kurulu düzen ve

dirliğin bozulması anlamında "ağzının tadı kalmamak";

bir yemeğin iyi piştiğini ve lezzetli olduğunu anlatmak için "ağızda dağılmak" deyimlerini kullanırız.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Edebiyat dergileri Tanzimat'tan bu yana çıkmaya devam ediyor. (II) Şüphesiz edebiyatımızın modernleşip gelişmesinde dönüm noktalarından biridir edebiyat dergileri. (III) Her türden ve her cenahtan sanatçı ve yazıya yer vermesiyle okur için anlamlı bir çeşitlilik kurar. (IV) Şiir, tiyatro, roman, eleştiri başta olmak üzere edebiyatın pek çok türü dergilerde yerini aldı. (V) Ancak gezi yazısı nedense dergilerde istediği yeri alamadı ve hep ayrık otu muamelesi gördü.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "ilgi görmemek" anlamında bir söze yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Sanatçı, popüler akımların cazibeli çekim alanına girmeden bağımsızlığın serin sularında kulaç atabiliyorsa özgür demektir.

Bu parçadaki altı çizili sözle sanatçının hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Eserlerini okurun beğenisi için yazdığını unutmaması
B) Usta sanatkârların izini her zaman takip etmesi
C) Kendi tarzını tutturup özgün bir çizgide ilerlemesi
D) Toplumsal faydayı gözeterek sanat yapması
E) Edebî kişiliğini eserlerine çok iyi yansıtması

9. Bazı kitaplar tadılmak, bazıları yutulmak ve çok azı da hazmedilmek içindir.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu kitapların hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Dikkatlice okunması
B) Benliğe yedirilerek okunması
C) Tekrar tekrar okunması
D) Özet çıkararak okunması
E) Kısa notlar alınarak okunması

10. Cahit Zarifoğlu'nun dizelerini dikkatli okursanız kimi kelimelerin onun dil imbiğinden damıtılmış olduğunu anlarsınız.

Bu cümlede geçen "dil imbiğinden damıtılmış olmak" sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamı kapalı sözcükler
B) Herhangi bir anlamı bulunmayan sözcükler
C) Şairi tarafından yeniden anlamlandırılan sözcükler
D) Her okurun farklı anlamlandığı sözcükler
E) Mecaz anlamıyla ön plana çıkan sözcükler

11. Mustafa Kutlu'nun öyküleri yormaz sizi, bir nehrin çağlıtı duyulur onun satırlarında.

Bu cümledeki altı çizili ifadeyle, söz konusu öykülerin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Akıcılığı
B) Anlamsal yoğunluğu
C) Özgünlüğü
D) Dilinin yalınlığı
E) Konularının karmaşıklığı

12. **Aşağıdakilerin hangisinde ikilemenin cümleye kattığı anlam araç içinde yanlış verilmiştir?**

- A) Bizi götürmek için bula bula bu yeri mi buldun? (bık-kınlık)
B) Rüzgâr tatlı tatlı esiyor, yürüyüş yapanları serinletiyordu. (beğenme)
C) Kara kara üzümlele soframızı şenlendirmiştik. (pekiştirme)
D) Doktorun eğri büğrü yazısını anlamak için epey uğraştık. (beğenmezlik)
E) Her yerimi ağrı sızı kapladı, kafamı bile oynatamaz oldum.

Cümlede Anlam (Eş, Yakın, Çelişen Anlamlar) - 1

1. Dilin, düşünceden önce hareket etmesin.

Aşağıdaki sözlerden hangisi anlamca bu cümleye yakın değildir?

- A) Dilden gelen elden gelse her fakara padişah olur.
- B) İnsanlar ne kadar az düşünürlerse o kadar çok konuşurlar.
- C) Sözü bil, pişir; ağzını der, devşir.
- D) Boğaz dokuz boğumdur.
- E) Bin düşün, bir söyle.

2. Bilgeliğin zirvesi; bugünde yaşamak, geleceği planlamak ve geçmişten kâr sağlamaktır.

Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılmaz?

- A) Doğan her günü, hakkını vererek yaşamak gerekir.
- B) İnsanın geçmişi, ders çıkarılacak ibretlik tablolarla doludur.
- C) Geçmişin geçmişte kaldığını unutmadan yaşamak ızdırıp verir.
- D) Gelecek hiç gelmeyecekmiş gibi yaşayanlar gelecekte pişman olurlar.
- E) Bilgelik, çok bilmekte değil dünü okuyup bugünü yaşayıp geleceğe yönelmektedir.

3. I. Cahil kimsenin yanında kitap gibi sessiz ol.
II. Bazen sesini duyurabilmen için susman gerekir.
III. Konuşmak ihtiyaç olabilir ama susmak bir sanattır.
IV. Eğer herkes konuşmadan önce düşünseydi sessizlik sağır edici olurdu.
V. Akılsız sözler gibi anlamsız suskunlukların da hesabını vermek zorunda kalabilirsiniz.

Numaralanmış cümlelerden hangisi diğerleriyle anlamca aynı doğrultuda değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Ümit en büyük kötülüktür çünkü işkenceyi uzatır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene anlamca en yakındır?

- A) Ümit, kalbe doğmadan hayattan lezzet almak mümkün değildir.
- B) Sürekli ümit beklentisi, insanın daha çok hayal kırıklığı yaşamasına neden olur.
- C) Bir damla umut, insanın hayattaki en büyük zenginliğidir.
- D) Ancak içinde ümit taşıyan insanlar büyük değişimlerin öncüsü olabilir.
- E) Tüm dünya "Vazgeç!" dediğinde umut, "Bir daha dene!" diye fısıldar.

5. Dünle beraber
Gitti cancağızım
Ne kadar söz varsa
Düne ait
Şimdi yeni şeyler
Söylemek lazım

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu dizelerle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Geçmişten beslenmeyen kişinin geleceğe ulaşması hayaldir.
- B) Yeterli zamanımız hep vardır, yeter ki doğru kullanalım.
- C) Dünkü güneşle bugünkü çamaşırlar kurutulamaz.
- D) Aldığın her nefesi fırsat bil; ot değilsin, yeniden bitmezsin.
- E) Gençlikte günler kısa, yıllar uzun; yaşlılıkta da günler uzun, yıllar kısadır.

6. İnsanların pek çoğu bir yatırım yapıp büyük beklentiler içine girer. Ama elindekinin değerini bilmek, çoğumuzun aklına gelmez. Hâlbuki sağlanmış bir kazanç, umulandan daha büyük bir kazanca feda edilemez.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu cümlede verilmek istenen düşünceyi en iyi yansıtır?

- A) Bugünkü tavuk, yarınki kazdan iyidir.
- B) El, eline nesine; gülerек gider yasına.
- C) Borcun iyisi vermek, derdin iyisi ölmek.
- D) Dost, kara günde belli olur.
- E) İyi gitmeyince kişinin işi, muhallebi yerken kırılır dişi.

Cümlede Anlam (Eş, Yakın, Çelişen Anlamlar) - 2

1. Aşağıdaki sözlerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) Başarısızlık hayat menüsünün bir parçasıdır ve ben hiç yemek seçmem.
- B) Hiç hata yapmamış kişi, yeni bir şey denememiştir.
- C) Keskin bıçak olmak için çok çekiç yemek gerekir.
- D) Hataları saklamak, düzeltmekten daha çok acı verir.
- E) Hatalardan daha büyük bir öğretmen yoktur.

2. Hayat, satranca benzer; çok kez şah dersin fakat bir kere mat edersin.

Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan hayatı sürekli mücadelelerle geçer.
- B) Başarı, kolay ulaşılacak bir yerde değildir.
- C) İnsanın başarılı olmasında tesadüflerin de rolü vardır.
- D) Başarı yolunda ufak kazalar meydana gelebilir.
- E) Başarı, ısrarla kovalanırsa en sonunda yakalanır.

3. Başarı, çoğunlukla ötekiler pes ettikten sonra da ipe asılıyor olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene anlamca en yakındır?

- A) Başarmak için kuvvetli bir başlangıç gerekmektedir.
- B) Hiçbir başarıya rastlantılar sonucu ulaşılabilir.
- C) Birlikte ulaşılan bir başarı kadar güzel hiçbir şey yoktur.
- D) Başarı disiplinli bir çalışmanın ürünüdür.
- E) Herkesin bıraktığı yerde devam etmek başarının yolunu açar.

4. Ünlü bir şaire, şiirinin farklı anlamlar taşıyıp taşımadığı sorulduğunda "Şiirimin kaç okuyucusu varsa o kadar da anlamı vardır." cevabını vermiştir.

Ünlü şairin, verdiği cevapla anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirinin farklı okur kesimlerine hitap ettiği
- B) Her okuyanın şiirden kendince anlamlar çıkardığı
- C) Şiirinde anlamdan çok biçime önem verdiği
- D) Şiirde anlam aramanın gereksiz olduğu
- E) Şairin, şiirde birden çok mesaj verme kaygısında olduğu

5. I. Şiir, yaraları sarmanın bir aracı olarak görülemez.
II. Kim ki toplumu düzeltme aracı olarak şiiri kullanırsa başarısız olacaktır.
III. Şiir bir düzen kurma aracı değil, gönül telini titreten bir sazdır.
IV. Evrensel çağrılara kulak tıkayan bir şair eninde sonunda unutulup gidecektir.
V. Bir şiiri zevk almak yerine ders almak için okumaya çalışmak şiirin ruhuna aykırıdır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi verdiği mesaj bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Işığın olduğu her yerde gölgeler de vardır.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelişim için sürekli çalışmanın şart olduğu
- B) Yapılan iyiliklerin kalıcı izler bırakacağı
- C) İyilik ve güzelliğin olduğu yerde kötülük ve çirkinliğin de olabileceği
- D) Değişimin olmadığı yere karanlığın hâkim olacağı
- E) İnsan yaşamında her zaman güzel günlerin yaşanmayacağı

7. Kimi insanlar vardır, iyiliksever görünür. Ama yaptığı iyiliği karşılıksız değil menfaat bekleyerek yapar.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu cümlede verilen istenen düşünceyi en iyi yansıtır?

- A) Bal bal demekle ağız tatlanmaz.
B) İyiliğe iyilik her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı.
C) El öpmekle ağız aşınmaz.
D) Ağzına bir zeytin verir, altına tulum tutar.
E) Çok söz yalansız, çok para haramsız olmaz.

8. I. Dost bin ise azdır, düşman bir ise çoktur.
II. Cahilin dostluğundan arifin düşmanlığı yeğdir.
III. Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
IV. Deli dostun olacağına akıllı düşmanın olsun.
V. Ayıpsız dost arayan, dostsuz kalır.

Numaralanmış atasözlerinden hangileri anlamca aynı doğrultudadır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve IV. E) III ve V.

9. Eleştirilmek istemiyorsan hiç iş yapma.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Eleştirilmek, o kişinin bir şeyler yapmak için çabaladığını gösterir.
B) Eleştirmek için önce eleştirilmek gerekir.
C) Faydalı işler, beraberinde eleştiriyi getirebilir.
D) Yalnızca ölümler eleştirilmekten uzaktır.
E) Hiç çalışmayan kişi hiç konuşulmaz.

10. Yüreğine seslenmediğiniz birinin beynine yapacağınız seslenmeler faydasızdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenen anlamca en yakındır?

- A) Merhametten uzak insanların toplum tarafından sevilmesi zordur.
B) İnsanlar, sözle değil davranışlarıyla rol model olurlar.
C) En kötü iltifat en iyi eleştiriden daha çok etkilidir.
D) Nasihat sözle değil, tavırla olur.
E) Sizi sevmeyen birinin sizden öğreneceği hiçbir şey yoktur.

11. Herkes aynı şeyi düşünüyorsa kimse fazla bir şey düşünmüyor demektir.

Bu sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünmek, insanın başkalarını daha kolay anlamasını sağlar.
B) Düşünce eyleme geçmediği sürece çözüm uzakta kalır.
C) Üzerinde uzlaşmaya varılan düşünce en doğru düşüncedir.
D) Özgün düşünceler ancak farklı düşüncelerin olduğu ortamlarda ortaya çıkar.
E) Düşünce birliği taşımayan topluluklar dağılmaya mahkûmdur.

12. "İnsan, kıyıyı gözden kaybetmeye cesaret etmedikçe yeni okyanuslar keşfedemez." **cümlesine anlamca en uzak yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Büyük keşifler meraklı kafaların ürünüdür.
B) Risk, insan için tüm kaygıların asıl sebebidir.
C) Dâhilere bu sıfatı kazandıran çılgınlık ve maceracılıklarıdır.
D) Hiç kimse yeni bir şeyler denemeden farklıya ulaşmaz.
E) Değişim için risk almak kaçınılmazdır.

Cümlede Anlam (Cümleler Arası Anlam İlişkileri) - 3

1. (I) Mektubunu dün aldım, pazar olduğu için kâğıt buldum ve dolayısıyla cevabım bir gün gecikti. (II) Şiirini umumiyetle beğendiğimi derhâl söylemeliyim. (III) Ufak tefek noktalara itiraz hakkım baki kalmak şartıyla bu şiirde duyduğunu, düşündüğünü ve dilediğini okuyucuya da duyurmak, düşündürmek ve dilettirmek işini başarmışsın. (IV) İşte şiirde rahat ve serbest konuşmak, mısraların ses istiklaline hürmet etmek böyle olur. (V) Kelimeler komşu kelimelerden, mısralar hâl ve vakitlerinden, şiir çıkardığı sestem memnun görünüyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdakilerin hangisinde “üzere” sözcüğü cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?**

- A) Biraz kafa dinlemek üzere tatile çıkmak istiyorum.
B) Geri vermek üzere kardeşimden bir miktar borç aldım.
C) Arkadaşımın, çalışmak üzere kütüphaneye gideceğiz.
D) Avlanmak üzere ilçemizin ormanlık alanına gittik.
E) Pudingi soğumak üzere dışarı bıraktım.

3. I. Vatanın sınırlarını siyasi haritalar değil, ağızlarda anamızın ak sütü gibi temiz olan Türkçemiz belirler.
II. Bugün nerede Türkçe konuşuluyorsa nerede türkülerimiz bağı yanık insanlar tarafından okunuyorsa orası bizim vatanımızdır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçenin konuşulduğu yerlerdeki bağı yanık insanlar sayesinde vatanın sınırlarını belirleyen haritalar değil, dilimizin kendisi olmuştur.
B) Dilin siyasi sınırları belirlediği günümüz dünyasında Türkçemiz pek çok farklı coğrafyadaki bağı yanık, samimi insan tarafından kullanılmaktadır.
C) Bağı yanık insanlarımız tarafından türkülerimizin söylendiği her yer bizim sınırlarımız olduğundan siyasi haritalara önem vermemek gerekir.
D) Anamızın ak sütü gibi temiz bildiğimiz Türkçemizin konuşulduğu her yeri öz vatanımız olarak kabul edebiliriz.
E) Vatanın sınırlarının konuşulan dille belirlendiği günümüzde nerede Türkçe konuşuluyor, türkülerimiz okunuyorsa orası bizim vatanımızdır.

4. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur?**

- A) Bir abide istersen eğer Ağrı'ya git!
Yükseklerden gelen büyük çağrıya git
B) Hiç olmazsa unutmamak isterdim.
Eski geceler, sevdiklerimle dolu odalar...
C) Haydi Abbas, vakit tamam;
Akşam diyordun işte oldu akşam.
D) Lacivert bir yalnızlığı üstüme örttüm
Kara bir leke gibi kalmasın diye bu gece
E) Yorgunsun, uzaklardan gelmişsin;
Yitirmişsin neyin varsa birer birer.

5. (I) Bugünlerde sokaklarımızın ve caddelerimizin yabancı kelimelerle kirlendiği doğrudur. (II) Kafelerin, arenaların, ikonların dedelerimizin ruhunu incittiği, bizim ruhumuzda yaralar açtığı da doğrudur ama bence Türkçenin asıl derdi, bir ur gibi sokaklarımızı ve caddelerimizi saran yabancı kelimeler değil, bizim Türkçe yaşamayışımızdır. (III) O kafelerde içtiklerimiz, o arenalarda attığımız naralardır asıl Türkçeyi yaralayan. (IV) Yabancı kelimelere meylediyoruz çünkü hayatımızı Türkçe yaşamadığımız için Türkçenin kelimelerinin de bize yetmeyeceğini düşünüyoruz. (V) Sadece tabelaları indirdiğimizde Türkçenin dertleri son bulmayacak bence, Türkçenin dertine derman olmak istiyorsak önce başkalarının hayatını yaşamaktan vazgeçmeliyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı, gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Tabiatla insan arasına makinelerden aşılmaz bir duvar inşa ediliyor. (II) Doğal olanla insan arasına giren makine duvarlarını eritmek için “Bir orman gibi büyür içimde sevmek.” diyebilecek geniş ve zengin yüreklere ihtiyaç vardır. (III) İnsanın tutkularının somut bir yansıması olan makineleri bir yanardağ sıcaklığıyla kaynayan aydın yüreklere eritir. (IV) İnsanın, tabiatla bağı yenilemeden makineleri denetim altına alması mümkün değildir. (V) Yitirilen doğal hayatı bulmak ve hayatı yaşanılır hâle getirmek için sevgiyle, dostlukla kuşanmak gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargının gerçekleşmesi bir koşula bağlanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) İlkokuldan bu yana her yıl değişik vesilelerle İstanbul'a geliyorum. (II) Çok sayıda akrabamız var orada nihayetinde. (III) İstanbul'un güzellikleri saymakla bitmez. (IV) En çok da İstanbul'un sahilleri cezbederdi bizi. (V) Sahilde fayton gezilerinin tadına doyamazdık. (VI) Amcamların evinin önünden mutlaka denize girdik.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendisinden önceki yargının gerekçesini bildirmektedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. **Aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı bir gerekçe içermektedir?**

- A) – Öykünün roman yazmak için bir ön hazırlık olduğunu düşünüyor musunuz?
– Öykü, başlı başına bir ustalık istediğinden bunun doğru olduğunu sanmıyorum.
- B) – Şiirinizin anlamsızlığa varan bir anlamı olduğu eleştirilerine katılır mısınız?
– Şiirde anlama değil, şekle önem veririm.
- C) – Genç yazarların popüler olma kaygısı taşıdığı doğru mu?
– Popüler olma isteği, edebî kişiliği zedeledikçe doğal karşılanmalıdır.
- D) – Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şair değil, yazar olduğu düşüncesi ne kadar doğru?
– Bir sanatçının hangi unvanı taşıması gerektiğine okurun değil, kendisinin karar vermesi gerektiğini düşünüyorum.
- E) – Gazetecilerin edebiyat dünyasına girme isteklerini nasıl karşılamalıyız?
– Gazeteci kimlikleri ön planda olduğu sürece edebî kişilik inşa etmeleri çok zor.

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde koşul anlamı yoktur?**

- A) Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın!
- B) Hey gidi Küheylan, koşmana bak sen!
Çatlarsan, doğuran kısrağ utansın!
- C) Eski çınar şimdi Noel ağacı;
Dallarda iğreti yaprak utansın!
- D) Ustada kalırsa bu öksüz yapı,
Onu sürdürmeyen çırak utansın!
- E) Ey binbir tanede solmayan tek renk;
Bayraklaşamıyorsan bayrak utansın!

10. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur?**

- A) Toprağın üstünde beyaz bir gelin
Uyutur düşünde kardelenleri
- B) Tekbir Dağları'na düşer ilk cemre
Kristal kristal parlayan karlar
- C) Kura ile başlar Hazar turuna
Düşer Ardahan'a bahar cemresi.
- D) Her ırmak denize, deniz deryaya
Ömrünce çırpınır ulaşmak için
- E) Her geçtiği toprakları emzirir
Ağaçlarda kuşlar yerde insanlar

11. I. Kura çekmek için sizi buraya davet ediyoruz.
II. İşler durgun olduğu için kapatmış dükkânını.
III. Lafı uzatmamak için hemen konuya girmek istiyorum.
IV. Yüksek lisans yapmak için yurt dışına gideceğim.
V. Hafızasını diri tutmak için sürekli kitap okuyor.

Numaralanmış örneklerin hangisinde "için" edatı cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Yazar, - - - -

Bu ifade aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümle "koşul" anlamı taşır?

- A) okurun istediklerini değil kendi düşüncelerini kâğıda aktarmalıdır.
- B) kendi kişiliğini roman kahramanlarıyla özdeşleştirdiğinden anlatımda çok başarılı oluyor.
- C) beş şehri her yönüyle okura tanıtarak okurun zihninde bir izlenim oluşturmuş.
- D) denemelerinde kullanmak üzere günlük hayat manzaralarını bir yere not edermiş.
- E) samimi bir dile ulaştığında okurun gönlüne girmeyi başaracaktır.

Cümlede Anlam (Cümlede Anlatım) - 4

1. (I) Osmanlılar öyle nazif, öyle düşünceli bir medeniyetti ki iftar saatlerinde evlerin sokak kapısı açık kalır, evlere misafir olarak gelenlerin iftar yapmalarına vesile olunurdu. (II) Yemekler yenir, leziz Osmanlı şerbetleri içilir ve en sonunda ev sahibi, misafire bir kese içerisinde “diş kirası” denilen bir miktar para verirdi. (III) İlk olarak Fatih zamanında Sadrazam Mahmut Paşa tarafından başlatılan bu gelenek asırlar boyunca devam etmiştir. (IV) Bu güzel âdetin anlamı ise “Evimize geldin, soframızı bereketlendirerek yemeklerimizden yedin ve bize sevap kazandırdın.” demektir. (V) Ancak bunun yanında aslolan ise bu kutsal ayda fakirlere yardım edip onları biraz olsun sevindirmektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kişisel yorum içermemektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde düşsel (hayali) öğelere yer verilmemiştir?**

- A) Ilık bir su gibidir içimde yalnızlığım,
Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir.
B) Mavi elişinden bir deniz yaptım
Yeşil tekneli bir kayak yüzdürdüm
C) Bir gemi yanaştı Samsun'a sabaha karşı
Selam durdu kayığı, çaparası, takası,
D) Biz hep açık konuştuk.
Gökyüzünden maviydi sözlerimiz.
E) Şimdi tarlalarda güneş vardır.
Karlar donmuştur otların uçlarında

3. (I) Ailede iletişim, aile bireyleri birbirinden uzakta değilse elbette yüz yüzedir. (II) Bu doğrudan ve yüz yüze olan iletişimde beden dilinin kullanımının önemine dikkat çeken uzmanlar kişiler arası iletişimde sözlerin etkisinin yüzde yedi olduğunu, en önemli kısmı ise beden dili ve kullandığımız ses tonunun aldığını söylerler. (III) Doğrusu sözün bu etkisizliğine şaşırmamak mümkün değil. (IV) Uzmanların bu konuda en sık karşılaştığı durum ise ailelerin, çocuklarına yaptıkları tüm uyarılara rağmen çocukların bunu ciddiye almamaları. (V) Burada yanlış olan, aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar beklemektir; unutulmamalıdır ki eski kapılar yeni odalara açılmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde dolaylı anlatıma yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Türkçeyi en güzel kullanan sanatçılardan olan Refik Halit Karay'ın bu eseri, yakın tarihimizin, Mütareke Dönemi'nin ve Cumhuriyet öncesinin oldukça kritik günlerini bütün ayrıntılarıyla veren anılala doludur. (II) Akıcı ve sade bir dilin sahibi olan Karay, bu kitabında hayli ağır bir dil kullanarak okuyucuyu şaşırtmıştır. (III) İstanbul'da İngiliz, Anadolu'da Yunan işgaliyle başlayan günlerde; yaptığı görevler ile mesleği olan gazetecilik arasında vuku bulan olaylara çok yakından tanık olmuş, bir yandan devletin ileri gelenleriyle birlikte çalışmış, diğer yandan da gazeteciliğini köşe yazılarıyla sürdürmüştür. (IV) Kişisel gözlemleri ve düşünceleriyle İstanbul'daki havayı yansıtmış, çeşitli şahsiyetler hakkında yorumlarını aktarmıştır. (V) Görüş ve düşünceleriyle dolu olan kitap, edebiyat ve edebiyatçılarımızın tarihi bakımından da hayli önemlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde üslupla (biçem) ilgili bir yargı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatıma örnek yoktur?**

- A) Bizim de söyleyeceklerimiz vardı bahara yaza, derken acaba şair hangi duyguları hissetmişti?
B) Kırgınlıklarımızı unutmanın sevinçlerimizi unuttuktan daha zor olduğunu vurguluyor sanatçı.
C) Dedem, çocukken uçurtma şenliklerini hiç kaçırmadığını ve çok eğlendiklerini söylerdi her zaman.
D) Ünlü profesör, düzenli spor yapmanın sağlık için çok önemli olduğunu belirtti.
E) Sürekli çalışma değil, planlı çalışmanın başarıyı getireceğini söyledi babam.

6. (I) Bazı insanlar, ömürlerini başka hayatlara yeni bir soluk kazandırmak için savaşmaya adanır. (II) Nurettin Topçu da insanlık için bir gelecek tasarımı oluşturmaya çalışan, ismi eğitim ve ahlak ile özdeşleşmiş dava adamlarından biridir. (III) “Sizin vazifeniz nedir?” diye soranlara, “Bizim vazifemiz karakter yapmaktır.” diyen bir eğitimcidir. (IV) Sağlam bir nesil yetiştirmek uğruna büyük mücadeleler veren düşünce dünyamızın önemli isimlerinden birisidir. (V) 10 Temmuz 1975'te aramızdan ayrılan Topçu'ya gıyabında 2017 yılı 29 Ekim Resepsiyonu'nda “vefa” alanında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü verilmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde kişisel yoruma yer verilmemiştir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi hem üslup hem içerikle ilgili bir yargı bildirmektedir?

- A) Sait Faik'in öykülerini okursanız İstanbul'un kıyıda kalmış yaşamlarını canlı sözcüklerle yansıttığını görürsünüz.
- B) Bu eserde dillere pelesenk olmuş sözcüklerin cümlelere ustaca yedirilip karşımıza getirildiğini görmek ayrı bir keyifti doğrusu.
- C) Hayat karşısında ani ve keskin karar vermek isteyen insanların ekseninde yazılan kısa öyküler hepimizin gönül telini titretecek.
- D) Halit Ziya'nın, ömrünün son döneminde romanlarının dilinde yaptığı sadeleştirmeler kimi eleştirmenlerce yadırganmıştır.
- E) "Vefa, semt adından ibaret artık." ön yargısını yıkmak istiyorsanız bu eseri dikkatli bir şekilde okumanızı tavsiye ederim.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söyleyenin kişisel düşüncelerine yer verilmiştir?

- A) Halil İnalıcık'ın eserlerine bir bütün olarak bakıldığında onun Osmanlı tarihinin hemen hemen bütün dönemleri üzerine araştırmalar yaptığı görülüyor.
- B) İnalıcık'ın eserleri temelde kurumlar tarihi, devlet yapısı ve felsefesi, hukuk, ticaret, toplumsal tabakalar, üretim, vergi, bürokrasi, demografik yapı, şehir tarihi kapsamında Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihini aydınlatmaya dönük çalışmaları kapsayıcı şekilde gruplandırılıyor.
- C) Halil İnalıcık, Osmanlı sosyal ve ekonomik meselelerinin hiçbirinin dayandığı hukuki temellerinden soyutlanarak incelenemeyeceğini savunarak akademik hayatının daha ilk dönemlerinden itibaren Osmanlı hukuku üzerinde araştırmalar yaptı.
- D) Osmanlı Devleti'nin sosyal ve ekonomik tarihi bağlamında araştırmalar yaptığı bir diğer alan olarak Osmanlı şehir tarihiyle ilgilenen İnalıcık, özellikle 1950'lerde Bursa kadı sicilleri üzerinde yaptığı araştırmalarında, Bursa kadı sicillerine ait 300'den fazla belgeyi neşretti.
- E) Bilge âlim Halil İnalıcık, ardında Bulgar Meselesi, Tarihli Suret-i Defter-i Sancak-ı Arvanid gibi 25 eser bırakmıştır.

9. Ben bir şiir yazdığımda anlaşılılmayı değil, anlaşılmayı isterim. Bir profesör de bir çiftçi de anlayıp zevk almalı benim şiirimden. Cafcaflı kelimelerle işim yoktur benim. O nedendir şiirimde kullandığım dilin saf olması.

Bu parçada kendisinden böyle söz eden bir sanatçı, şiirlerinde hangisine önem verdiğini vurgulamaktadır?

- A) Özgünlük
- B) Duruluk
- C) Yalınlık
- D) Akıcılık
- E) Etkileycilik

10. Haldun Taner'in tiyatrolarında - - - -

Bu ifade aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümle, üslupla ilgili bir yargı ifade eder?

- A) hayat okulundan manzaralar serilir okurun ve seyredenin önüne.
- B) varoluşsal sorunların yol açtığı girdaplardan kurtulmaya çalışan yaşamları görürsünüz.
- C) keskin bir ironiyle karışık ince nükteler belli eder kendisini.
- D) kullanılan sözcüklerin ruhunuzda çok farklı çağrışımlar oluşturduğuna şahit olursunuz.
- E) toplumsal mizahla toplumsal eleştirinin birbirine geçmeden nasıl harmanlandığı şaşırtır sizi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisi ayraç içinde verilen kavramla ilgili değildir?

- A) Kemal Tahir'i okuyanlar ilk eserinde neyi savunmuşsa son eserinde de onu savunmaya devam ettiğini görecektir. (tutarlılık)
- B) Ahmet Kutsi'nin sözcükleri özenle seçilmiştir âdetâ; sözcükler sizi hiç duraksatmaz, bir nehir gibi uzanır gider. (duruluk)
- C) Bir şiiri okuyup şairini tahmin edebiliyorsanız o şairi okumaya devam edin mutlaka. (özgünlük)
- D) Ömer Seyfettin öyle sade yazmış ki öykülerini, sanki 100 sene önce değil de dün kaleme alınmış gibi öyküleri. (yalınlık)
- E) Onun yazıları mesajı okura doğrudan verir, herkes aynı şeyi anlar onun satırlarından. (açıklık)

Cümlede Anlam (Cümlede Duygular ve Kavramlar) - 5

1. (I) Bir gün ülkemiz adına gezegenleri dolaşan bir uzay aracımız olduğunu ve bilinmeyen güçler tarafından kaçırıldığını düşünelim. (II) İşte şu an incelediğim kitap, bir bilim kurgu romanı olmasının yanında aslında ilk gençlik dönemindeki gençlere macera tadında sunulan bir bilim kitabı. (III) 10 yaşın üstündeki çocukları ve gençleri meraklandırmak, ilgilerini bilime, bilgiye çekmek için yazılan kitap; üslubu, bakış açısı ve türü ile bu alandaki eksikliği kapatacak türden. (IV) Kitap, okurlarına heyecanlı bir maceranın yanı sıra uzay ve gezegenler hakkında hem doyurucu hem de ufuk açıcı bir kurgu sunuyor. (V) Salt bir maceradan oluşmayan kitapta, gençler bahsedilen gezegenler hakkında temel bilgileri de öğrenebiliyorlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "varsayım" anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde "özlem" anlamı vardır?**

- A) Bende hiç tükenmez bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi
- B) Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
Yaprakla yağmurun aşkı mesela
- C) Yalnızlığım benim çoğul türkülerim
Ne kadar yalansız yaşarsak o kadar iyi
- D) Kadınlar taş heykeller gibi gelip geçer sarı kayalardan
Hangisine baksam sen kıvıldır sen seslenirsin içlerinden
- E) Bu yürek seni seveceğini biliyordu herhâlde
Bu kafa seni kuracağıni seziyordu hanidir

3. (I) İçine doğduğumuz şu zamanın bizi sadece doğadan, çevremizden değil aynı zamanda kendimizden de uzaklaştırdığını göremeyecek kadar meşgulüz artık. (II) Bu meşguliyet kalbimizi rahatlatan, duygularımızı incelten, hayatımızı anlamlı kılan, ruhumuzu dinlendiren bir meşguliyet de değil üstelik. (III) Bu meşguliyet bizi yoran, tüketen ve belki de insandan ve insani olandan uzaklaştıran bir meşguliyet yazık ki. (IV) Eskilerin meşguliyeti çok başkaydı, ruhlarını terbiye ederdi onların meşguliyeti. (V) Müzeler, camilere, koruma altına alınan çeşitli yapılara girip büyük bir hayranlıkla seyrettiğimiz sanat eserlerini yapanların birçoğunun, kendilerini meşgul etmek için bir sanatla uğraşan o insanlara ait olduğunun bile farkında değiliz bu çağın insanı olarak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "yakınma" söz konusu değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Refik Halit Karay'ın "Deli" isimli eserinde yer alan "Ankara" başlıklı deneme, modern edebiyatımızda şehirler üzerine yazılmış ilk önemli yazı olmasının yanı sıra öncü bir şehir yazısı olması bakımından da dikkate değerdir.

Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Refik Halit Karay deneme türündeki yazılarıyla ün kazanmış bir sanatçıdır.
- B) Şehirler üzerine eski edebiyatımızda pek çok eser kaleme alınmıştır.
- C) Refik Halit'in "Deli" isimli eseri deneme türündedir.
- D) Refik Halit'in "Ankara" başlıklı denemesi edebiyatımızda ilham kaynağı olmuştur.
- E) Refik Halit'in, "Ankara" dışında farklı şehirler için yazdığı denemeleri de vardır.

5. (I) Tanpınar'ın günlüklerinden ve mektuplarından takip edildiği kadarıyla kendinden memnuniyetsizlik, yılgınlık, yorgunluk, pişmanlık bilhassa ömrünün son yıllarında onun mizacının gittikçe belirginleşen yanlarıdır. (II) Entelektüel kimliği bakımından hiçbir zaman kendini bir yere ait hissetmemiş bulunan Tanpınar, söz konusu mektubunda da "yersizlikten" şikâyet etmektedir. (III) Hayatını sürekli gözden geçiren, kendisiyle daima hesaplaşan, içinde bulunduğu şartlardan hep şikâyet eden Beş Şehir yazarı, kabahatin geçmişte yaptığı ama bir türlü bulamadığı bir hatada olduğuna inanmaktadır. (IV) Kendisini hiçbir yere ait hissetmemekte, hep kapının önünde, eşikte biri gibi yaşamaktadır. (V) Aslında edebî metinlerinin birçoğunda karşımıza çıkan bu hâl, Tanpınar mizacının yaratıcılığa açılan kapısıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "gerçekte olmadığı hâlde öyle zannedilen bir durum"dan söz edilmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Hayatta beceremeyeceğim şeylerden biri kadın diyaloglarıdır. (II) Bu, erkek senaristlerin çoğu için de geçerlidir. (III) Kadın dünyasını çok fazla bilmedikleri için kadınlar arasında geçen konuşmalar, hikâyeler üzerine yazdıkları çok başarılı olmayabilir. (IV) Tabii bunun tersi de kadın yazar ve senaristler için geçerli olmayabilir. (V) İstisnaları ayrı tutuyorum elbette.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "ön yargı" söz konusudur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. I. Ne yapalım bu parasızlığa alıştık artık.
II. Roman, yol üzerinde gezdirilen bir aynadır, diyor ünlü yazar Stendhal.
III. Ne yazık ki bu sınava da yeteri kadar çalışmadım.
IV. Bu sözlerin bizi iyi bir yere götürmeyeceğini hissediyorum.
V. Kararlarımızda duygular kadar akli da devreye sokmalıyız.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede kanıksama anlamı vardır.
B) II. cümlede tanımlama yapılmıştır.
C) III. cümlede yakınma söz konusudur.
D) IV. cümlede sezgi anlamı vardır.
E) V. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde olumsuz bir eleştiri yapılmıştır?**

- A) "Üşümüş Kuşlar", nereye giderse gitsin kendi kafesini, yaralarını yanında taşıyan insanın mutsuzluğunu ve çıkmazlarını iki kişinin ilk bakışta çok öznel görünen ilişkisi üzerinden dizelere döküyor.
B) Kitabın bütününe yayılan aşk şiirleri, insanın kendi yalnızlığı kadar başkalarının yalnızlığından da beslenen kederli bir ışığın eşliğinde siyasal çatışmaları, şairin bölünmüş ülkesinin acılarını dile getiriyor.
C) Okurun imgeleminde tamamlanabilecek yarım bırakılmış küçük hikâyelerden oluşan kitap, dayatılmış ve kabul edilmiş her türlü tutsaklık biçimine karşı masumiyet, arınma, direnç ve özgürleşme tutkusuna kanat verme çabasında.
D) Çağdaş şiirimizde bir klasik olan dünya şairi Nazım Hikmet'in kaynak metinler temelinde yeniden gözden geçirilerek yayımlanan şiirleri, Delta Dizisi'yle şimdi yeniden okurlarıyla buluşuyor.
E) Yaşar Günaçgün, kendisini beğeni ile yakından takip edenlerin pek çok kez izleyip tanık oldukları gibi, sevdiği şairin kitabına en gözde şarkılarının kliplerinde birçok kere başrolü verecek kadar popülist ve sıradan bir yaklaşıma sahiptir.

9. (I) Coğrafya derslerinin sıkıcılığının aksine, uzak diyarları ve yepyeni kültürleri tanımak, dünyanın en kıymetli keşfidir. (II) Şansımız varsa gidip oraları doğrudan görme fırsatımız olur. (III) Ama kitaplar çoğu kez sadık bir dost misali ilk elden yardıma koşar. (IV) Bizim daha yola çıkacak kadar büyümediğimiz zamanlarda veya yetişkin olmuş hâlimizle görme fırsatı bulamadığımız yerlere ışınlayıverir bizi bir çırpıda. (V) Yeni yerler göremedim diye üzüyorsanız hemen bir kitap alarak keşfetmeye başlayabilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. cümlede koşul anlamı vardır.
C) III. cümlede benzetmeden yararlanılmıştır.
D) IV. cümlede varsayım anlamı söz konusudur.
E) V. cümlede bir öneride bulunulmuştur.

10. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde "sitem" anlamı vardır?**

- A) Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mih gibi aklımda tutuyorum
B) Ay ışığındadır sevgiliye duyulan hasret,
Ve sevgiline hasret kaldığın kadar ona yakınsın
C) Ben sende yaşıyorum
Sen bende hüküm sürmekte
D) Her zamanda, her yerde sen bende yaşadıkça
Sen evreninde sana seni aratacağım
E) Ayrılıklar içinde taş mı kesildi kalbin
Hiç unutmam dediğin günleri unuttun mu

11. I. Bu sene Türk turizmi yeni bir rekor kıracak gibi görünüyor. (tahmin)
II. O anda içeriye kendisinden söz ettiğimiz kişi girmesin mi? (kızgınlık)
III. Burası dünyanın alelade bir yeri değil, cennetten bir misaldi âdeta. (beğenme)
IV. Atalarımızın gözü gibi saklayıp bize bıraktığı o eserleri bu hâlde görünce içimiz cız etti. (üzülme)
V. Aman diyeyim, bu kabloları ıslak elle sakın tutmayın! (uyarı)

Numaralanmış cümlelerden hangisi ayraç içindeki kavrama uygun bir örnek değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 1

1. Bozlak, bir uzun havadır. İçinde büyüyen yangının dışarıya vurmasıdır. Dereden feryat edenlerin, acısını haykırmanın çığıdır. Bozlakların da bir yazanı, bir düzeni vardır. Dede Korkut'ta, Divanu Lügati't-Türk'te çıkar karşınıza. "Arap atlar yakın eder ırağı / Yüce dağdan aşan yollar bizimdir" der, düşürür sizi yollara Avşar bozlağı. "Durur durur yâr göğsünü geçirir / Yoksa bugün ayrılığın günü mü?" der, yakar gider içini; canından can koparır Türkmen bozlağı. "Aydost" diye diye kırat sırtında Şekerdağı'nı dolansa da bağdaş kurar yüreğine. Demlenir yürekte acılar, söyler onu: "Su yolunda bacılar / Zalım poyraz gıcım gıcım gıcılar." Gamlanır gönül, dağa taşta pay eder acısını.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım deyimlerle güçlendirilmiştir.
 B) Alıntılara yer verilmiştir.
 C) Benzetmeden yararlanılmıştır.
 D) Tanımlama yapılmıştır.
 E) Kişileştirme vardır.
2. Kimi yazarların ulaştıkları yaratıcılık düzeyinin kaynaklarını açıklamakta çektiğimiz zorluğun nedenleri her zaman bizim yetersizliğimiz değildir. Bazen o yazarların belli, hemen gösterilebilir kaynakları olmayabilir ve kendi bilişsel, yazınsal yetilerinin sıra dışı oluşudur ulaştıkları düzeyin nedeni. Sait Faik bu türden yazarların ilk akla gelenlerinden sayılır. Öykücülüğümüzdeki ilk büyük değişikliğin yaratıcısı olan öykülerinin asıl kaynağı, onun bir başına var olma ve yaşadığı hayatı herkesten bambaşka biçimde görme biçimiydi. Ondan önce öykü yalnızca geleneksel, öteden beri bilinen biçimlerde yazılıyor; bilinenden başka daha hangi biçimler alabileceği hususunda adamakıllı düşünülüyordu. Sait Faik klasik kalıbın dışına çıkarak kendisini önceki öykü yazarlarından farklı bir yerde konumlandırmıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Benzetme – tanık gösterme
 B) Tanımlama – örnekleme
 C) Karşılaştırma – tanık gösterme
 D) Örnekleme – karşılaştırma
 E) Kişileştirme – tanımlama

3. Dil, yalnızca insanlara özgü bir yetenektir. Hayvanlar da gerek ses gerek hareketler yardımıyla birbirleriyle iletişim kurar, bazıları birkaç cümle de olsa insan dilini anlamayı öğrenebilir ama insan dilini hayvan dillerinden ayıran iki temel fark vardır: İnsan dili; hayvan dilleri gibi kalıtım yoluyla değil, toplum içinde öğrenerek elde edilir. Ayrıca insan dilinin sesleri değişir ama hayvanlar hep aynı sesleri çıkarırlar. Çıkardığı sesleri, sistem hâline getirmeyi yalnızca insanlar başarmıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Karşılaştırma
 B) Benzetme
 C) Örnekleme
 D) Öyküleme
 E) Tanık gösterme

4. Tutku; bilincin eğilim gösterdiği şeye yürümesi değil, kendini onun kollarına bırakmasıdır. Yapmaktan keyif aldığı eylemle önce kısa süreliğine göz göze gelmesi, ardından tükenene değin onun peşinden 'sürüklenmesi'dir. Tutku bir etkilenmeden çok, bir çarpımadır; bir uyuşukluk değil, bir sarsılmadır; bir ulaşma değil, bir yolculuktur. Zaten aradığına ansızın yakalanma, içine girmesi yazgı olana hızlıca nüfuz etme ve onun tarafından içerilmedir. Tutku; yeşertinin ihtiyaç duyduğu nemi çağırması, tomurcuğun patlamak için yele haber vermesi, meyvenin olgunlaşmak için güneşe tebessüm etmesidir; yeşerti kıpırdanır, tomurcuk eğilir ve meyve gülümser.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?

- A) Karşılaştırmaya
 B) Tanımlamaya
 C) Kişileştirmeye
 D) Benzetmeye
 E) Örneklemeye

5. Hemen hepimizde var olan macera duygusunun evrensel bir dil yarattığını ve bunun bazen bir hikâyeyi yaşamak, bazen dinlemek, bazense yazmakla dışarı vurulduğunu söylemek yanlış olmaz. Masallar, hangi dilde yazılmış olursa olsun, herkesin kolaylıkla anlayabileceği bir dünya serer gözümüzün önüne. Türlü tehlikelerden geçerek kötülüğü yenecek gözük pek bir kahramanın heyecan dolu öyküsünü dinlemeyi reddedecek fazla kişi olmasa gerekir. Aslında karmaşık bir kurgu ya da bizi derin düşüncelere salacak olaylar sahnelenmez bu masallarda. Yine de gözümüzü bir an olsun ayırmadan okuruz onları.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırmadan
 B) Örneklemeden
 C) Tanık göstermeden
 D) Kişileştirmeden
 E) Benzetmeden

6. Kara tren, homurdana homurdana yaklaştı istasyona. Yolcuların bir kısmı trenin durmasını beklemeden perona atladı. Bir insan seli, görünmez bir mıknatısın çekimine kapılmışçasına akıyordu. Takım elbiseli adamlar hızla istasyon çıkışına ilerlerken sarı giymiş hanımlar, vagonlardan birer birer indi. Umman Denizi'nde tutulan taze balıklar, kuyrukları da üstlerini örten havlunun altından taşıvermiş, çocukların başlarındaki metal kovalarda taşınyordu. Peronun çıkışında bir ayakkabı boyacısı siftah yapmak üzere günün ilk müşterisini bekliyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Benzetmeye
B) Kişileştirmeye
C) Betimlemeye
D) Yinelemelere
E) Karşılaştırmaya

7. Güneş balonu, bildiğimiz oyuncak balonlar gibi havayla şişiriliyor. Ancak güneş balonları bir tür güneş panelidir ve güneş ışınlarını toplayacak şekilde tasarlanmıştır. Güneş ışınlarının balonun içinde, tam merkezinde, bulunan "güneş gözesi"ne gelmesiyle elektrik üretiliyor. Güneş gözesi, yüzeyine gelen güneş ışığını doğrudan elektrik enerjisine dönüştüren yarı iletken maddelere verilen ad. Normalde, güneş panellerinde ışığı odaklamak için alüminyum ya da camdan yararlanılıyor. Güneş balonuysa ısıya dayanıklı plastikten yapılıyor. Dahası, güneş balonları hem daha hafif hem daha ucuz hem de daha verimli. Çok güçlü rüzgârlar gibi olumsuz hava koşullarına da dayanıklı. Güneş balonları geliştiren firma, önümüzdeki yıl 10.000 güneş balonundan oluşan bir elektrik üretim çiftliği kurmayı planlıyor.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi verme amacıyla kaleme alınmış bir metindir.
B) Terim anlamda kullanılmış birden çok sözcük vardır.
C) Kullanılan sözcüklerin çağrışım evreni oldukça zengindir.
D) Sayısal ifadeye yer verilmiştir.
E) Karşılaştırma ve tanımlama yapılmıştır.

8. **Aşağıdaki parçalardan hangisi yazılış amacı bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Bugün birçok radyo istasyonunda CD çaların yerini "otomasyon" adı verilen bir yazılım almış durumda. Bu, radyo programcılığı için geliştirilen, çalınacak şarkıları sıraya dizen ve istendiğinde kolayca bulunmasını sağlayan özel bir yazılım. Bunun için stüdyoda bir bilgisayar bulunuyor. Stüdyoda İnternet bağlantısı olan başka bir bilgisayar daha var. Bu sayede DJ'ler veya programı sunan kişiler canlı yayın sırasında kendilerine gelen e-postaları okuyabiliyor ve istek parçaları çalabiliyorlar.
- B) Geçmiş dönemde bilim dünyasında en çok ses getiren gelişmelerden biri de "Büyük Hadron Çalıştırıcısı" adı verilen dev laboratuvarların açılması oldu. Bir arıza nedeniyle bir süre çalışmalarına ara verilen düzenek, yer altında bulunan 27 kilometrelik çember şeklinde dev bir tünelden oluşuyor. Bu tüneldeki aygıtlar, maddenin en küçük birimi olan atomlara enerji yükleyerek tünel boyunca hızlanmalarını ve birbirleriyle çarpışmalarını sağlıyor. Çarpışmanın etkisiyle çevreye saçılan parçacıklar özel algılayıcılarla gözlemleniyor.
- C) Dodoyu diğer kuşlardan ayıran en belirgin özelliği uçamamasıydı. Çünkü dodoların büyük bir bedeni vardı. Kanatları da küçük ve zayıftı. Belki de bu yüzden 17. yy.ın sonlarına doğru bu ilginç kuşun nesli tükendi.
- D) Giresun'a bağlı Kuşköy'de evler coğrafi yapıdan dolayı birbirine oldukça uzak. Kuşköylüler bu uzaklıktan dolayı birbirlerinin yanına yürüyerek gitmek yerine ısıyla haberleşiyorlar. Kuşköy'de kullanılan ısıık dili, "kuş dili" olarak da adlandırılıyor. Bölgede yüzlerce yıldır konuşulduğu bilinen kuş dilinde Türk alfabesindeki "i, o, ö, f, k, ç" sesleri çıkarılabiliyor. Bu seslerle heceler de oluşturabiliyor. "Çöç, çoç, foç, iç" gibi.
- E) İstanbul'un tarihî sokaklarından birindeyim. Sokak merdivenlerini tam ortadan ikiye bölen korkuluk ve tırabzan olarak kullanılan demirlere tutunup İstanbul'un en bilinen dik yokuşlarından biri olan Merdivenli Mektep Sokak'tan Haliç'i seyrediyorum. Merdivenlerin etrafından incir ağaçları sokağa doğru dallarını uzatıyor. Yeşeren yosunlar, sarmaşıklar kırmızı merdivenlerle hem zıtlık hem karşılıklı beslenme hâlinde bir hayat sürüyor.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 2

1. Nietzsche'nin gündelik hayatta en çok kabul görmüş cümlesi, "Müziksiz bir hayat hatadır." olsa gerek. Gerçekten de profesyonel müzisyenler bir tarafa, sıradan bir dinleyiciyi bile alıp başka dünyalara götüren, notaların samimi vuruşuyla mutlu eden şey müziktir. İnsanoğlunun ilk bulduğu hatta iletişim aracı gibi kullandığı sanat dalı müzik olabilir mesela. Dolayısıyla müzik dinlemeyen, dinlemediğini söyleyen insanın hayatında bir şeyler eksiktir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Tanımlama
B) Tanık gösterme
C) Karşılaştırma
D) Kişileştirme
E) Örnekleme

2. Gökyüzünün ıslık ıslık olduğu, yıldızların mışıl mışıl uyuduğu bir geceydi. Yaz akşamlarının o tatlı esintisi ihlamur ağacının mis kokusunu sürünmüş, koklayanların başını döndürüyordu. Sessizliğin hâkim olduğu bu güzel gecede yıldızlardan biri, göğün yüzünde yavaşça kaydı. Yıldız o kadar yavaş kaymıştı ki yeryüzünde kimse onun göğe düştüğünü fark edememişti. İşin tuhafı, kendisi de başına ne geldiğini anlayamamıştı. İçinde rengârenk balıkların yüzdüğü bir ırmağa kocaman, parlak bir şey düştüğünde balıkların hepsi çok korkmuştu. Bu da neydi böyle! Daha önce ırmağın içinde hiç bu kadar parlak bir şey görmemişlerdi. Önce korkudan geriye çekilen balıklar, yavaş yavaş parlak şeyin etrafında toplanmaya başladı. Bir anda ırmağın bütün balıkları bu parlak şeyin başucuna gelmişti. Çok geçmeden etrafında toplandıkları şeyin bir yıldız olduğunu anlamışlar, yıldız sorgu dolu gözlerle bakmaya başlamışlardı.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görme, işitme ve tat alma duyularıyla algılanacak ayrıntılar vardır.
B) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.
C) Öyküleyici anlatım ağır basmaktadır.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.

3. Anadolu topraklarında dolaşan gezginler karşılaştıkları sayısız doğal, kültürel ve tarihî zenginlikten paylarını alırlar. Türkiye'yi, Türk-İslam kültürünü tanımak isteyenlerin yolu mutlaka Selçuklu eserlerine de varır. Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Konya'daki Karatay Medresesi, Ahlat'taki Selçuklu Mezarlığı, Alanya'daki tersane, Aksaray'daki Sultanhanı gibi birçok yapı Anadolu topraklarında yapılmış mimari şaheserler olarak hayranlık uyandırır. Selçuklular matematikle statığı, mimarlıkla estetiği buluşturan bu eserlerin ayrıntılarında taş ustalığının ve çinilerdeki mavinin güzelliğinin sırrına ermişlerdi. Konya'daki Karatay Medresesi ve İnce Minareli Medrese, Erzurum'daki Çifte Minareli Medrese ve Sivas'taki Gök Medrese gibi yapıların taç kapıları içeriye girdiğinizde karşılaştığınız görkemli bir güzelliğin habercisi gibidir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Örneklemeye
B) Açıklamaya
C) Karşılaştırmaya
D) Betimlemeye
E) Deyimlere

4. Mandovi'nin met cezirle ortaya çıkan nehir yatağının parıltılı yüzeyinde çamur zıpzıpi denen canlılar oturuyor. Bir Hint karabatağı, bereketli geçmiş bir balık avının ardından kanatlarını açmış, güneş ışınlarını emercesine hareketsiz duruyor. Benekli kanatlı yeşil bir çulluk, uzun gagasıyla yakalayabileceği bir av arayışında, çamurda dikkatlice geziyor. Sıcak hava akıntılarına yol alan avcı kuşları incelerken yarı saklanmış bir ishak kuşu yüksek bir daldan bana bakıyor. Ağaçta oturan bir Malabar gri öküzburnu, güneşten rengi solmuş şapkamın modası geçmişliği karşısında ötüşüyle alay ediyor. Güneş, açık ve mavi gökyüzünde yükselirken ellerinde çantalar taşıyan çiftler görüyorum. Belki de Panjim'in ucundaki Miramar Plajı'nın yumuşak kumlarında bir gün geçirmeyi planlıyorlar. Hele akşamünün romantik atmosferi muhteşem bir gün batımıyla tamamlanınca Goa kıyıları yeryüzünün en güzel yerlerinden birine dönüşüyor. Onların aksi istikametinde, Fontainhas Bölgesi'nin rengârenk cephelerine doğru devam ediyorum. Ev numaralarının ve sokak isimlerinin mavi-beyaz renkli çiniler üzerine işlendiği dikkatinden kaçmıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bütün duyu organlarıyla algılanabilecek ayrıntılar vardır.
B) Betimleyici öğeler ağır basmaktadır.
C) Doğa, devinim içinde verilmiştir.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.

5. “Klasik” demek, her zaman için yeni demektir. Biz klasikleri okuyarak da bugünü takip edebiliriz, an’ı anlayabiliriz. Yeni çıkan eserlerden başını kaldıramayanlar da bunu biliyor elbet. Ama işlerine gelmiyor, bu gerçek. Sadece klasikleri okumanın yanlış olduğunu söylerler ama sürekli yeni çıkanları okumanın etkilerini düşünen az gibi. Sadece yeni eserleri okumak, şayet edebî eser vermek istiyorsak, çok yanlış bir metot. Akademik bir makale yazdığımızı düşünelim. Temeli muhakkak literatür olmalı. Zaten “Geçmişte bunlar yazıldı, benim de diyeceklerim şunlardır.” demektir aslında akademisyenlik. Önceki tartışmaları ve birikmiş bilgiyi göz ardı ederek bilimsel eser veremeyiz. Edebî eser vermenin raconu da bu bence. Geçmişteki tartışmaları bilmeden yazmamalıyız. “Büyük şehirde, kalabalık içinde yalnız hisseden” bir karakter yazalım mesela. Klasikleri okumadıysak orijinal bir karakter yazdığımızı sanarız. Hâlbuki çokça işlenmiş bir konu değil mi bu? Sadece bugünün edebiyatından beslenenler, sanıyorum hiçbir zaman kaliteli eser veremeyeceklerdir. Bugünün edebiyatçılarına kulak tıkamak da aynı şekilde bir başka yanlış olur tabii. Onu da ifade etmek gerek.

Bu parça için;

- I. Tartışmacı anlatım ağır basmaktadır.
- II. Kanıları değiştirme amacı vardır.
- III. Tanımlamaya yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) II ve III. E) I, II ve III.

6. Bugün ülkemizin nüfusu 81 milyon civarında. Peki, gelecek yıl ya da beş yıl sonra nüfusumuz ne olacak? BM’nin hazırladığı bir sitede her ülke, bölge ya da kıtanın bugünkü veya gelecekteki nüfusu, nüfus bileşimi hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşabiliyorsunuz. Örneğin Cumhuriyet’imizin 100. kuruluş yılı dönümünde nüfusumuz yaklaşık 85 milyon, 2050 yılında da 99 milyon olacakmış.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Tanımlama – örnekleme
B) Betimleme – karşılaştırma
C) Sayısal verilerden yararlanma – açıklama
D) Sayısal verilerden yararlanma – tartışma
E) Öyküleme – kişileştirme

7. Kaside kelimesinin asıl anlamı kast etmek, bir şeye yönelmek, doğru yolda bulunmaktır. Bir edebiyat terimi olarak ilk beyti kendi içinde, diğer beyitleri ilk beyitle kafiyeli olmak üzere en az 15 beyit uzunluğunda ve aynı vezinde söylenmiş nazım biçiminin adıdır. Genellikle 31 beyitten 99 beyte kadar uzunlukta yazılsa da beyit sayısı konusunda kesinlik bulunmamaktadır. Tanımlarda geçen “uzun şiir” ise görece bir nitelendirme olup terkihibend, terciibend dışındaki nazım şekillerine göre daha uzun yazılmasındandır. Kasidenin uzunluğu aslında kafiye bulma zorluğu ile de ilişkilidir. Kasideler divanlarda genellikle başta yer alır.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
B) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
C) Sayısal ifadeler yer verilmiştir.
D) Tanımlama yapılmıştır.
E) Benzetme vardır.

8. Sanatçının kitabında toplam on iki öykü bulunuyor. Öykülerin çoğunda zamanın ardıl akışı, hatırlamalar yoluyla ve bilinç akışı tekniği kullanılarak kesiliyor. “Mandalina”da; otogardaki veda sahnesiyle başlayan öykünün olay akışı, “Peruğuna ilk taktığı gün karşılaşmışlardı.” cümlesiyle kesilip geriye dönüyor ve Meryem’le Ceyhun’un tanışmaları, Ceyhun’un Meryem’i ailesiyle tanıştırması anlatıldıktan sonra öykü tekrar otogardaki veda sahnesine bağlanıyor. Aynı teknik, “Beraber Dönmek”te de söz konusu. Sorunlu bir kocası olan kadın kahraman, babaannesinin köydeki cenazesine geliyor; sabahleyin mezarlığa gidiş dönüş sürecinde, iç konuşmalar ve hatırlayışlarla öykünün düz, kronolojik akışı kırılıyor. Böylece olaylar, düz bir çizgide ardıl olarak değil de kesik kesik, bir içe bir dışa dönüşler hâlinde akıyor. Aynı kurgu tekniği, “Aziz Messi”, “Müsait Bir Yerde”, “Hayat Budur İşte” adlı öykülerde de var.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir eleştiri yazısından alınmıştır.
B) Alıntıya yer verilmiştir.
C) Açıklayıcı anlatım ağır basmaktadır.
D) Okurun kanılarını değiştirme amacı vardır.
E) Örneklemeden yararlanılmıştır.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 3

1. Yetişkin bir insanın beyini 1,3 – 1,4 kilogramdır. Yeni doğmuş bir bebeğinkiyse yaklaşık 350 – 400 gramdır. Öyleyse şöyle bir tahminde bulunabilirsiniz: Büyük hayvanların beyinleri de büyük olur. İşte size bazı hayvanların beyin büyüklükleri: Fil 6 kg, Hint şebeği 97 gram, köpek 72 gram, kedi 30 gram, tavşan 10 gram, baykuş 2,2 gram... Yalnız bu durum, büyük beyinli hayvanların küçük beyinli hayvanlardan daha akıllı olduğu anlamına gelmez. Çünkü büyük beyinli hayvanların beyinleri, daha büyük kasları kontrol etmek zorundadır. Ayrıca, deriden gelen daha fazla algı bilgisini de kullanması gerekir. Kısaca, beynin büyük olmasının zekâyla bir ilgisi yoktur.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Sayısal verilerden B) Örneklemeden
C) Karşılaştırmadan D) Benzetmeden
E) Açıklamadan
2. Hastaneye girdi, kapıda adının yazılı olduğu odasına geçti, çantasından çıkardığı kırmızı stetoskopu boynuna geçirdi, üniversiteye başladığı ilk gün anneciğinin hediye ettiği kuş desenli cüzdanı açtı ve siyah beyaz fotoğrafa baktı uzun uzun. Polikliniğe geçmeden önce ilk iş olarak yoğun bakım koridoruna yöneldi. Kekik kokuları çok daha baskındı ilaç kokulu ağır koridorda ya da Zeynep daha yoğun duyuyordu kekik kokularını. Nedense bugün daha yoğun hissetmişti bunu. Koridorda adımladığı yol, yine bitmez bir hâl almıştı. Steril elbiseleri giydi, kimliğini okuttu, kapı açıldı. Zeynep'in yüzünde güller açtı. Dertlerin dermanı, gecenin sabahı, kışın baharı karşılamıştı Zeynep'i.

Bu parçanın anlatımı için,

- I. Olaylar üçüncü kişi ağzıyla aktarılmıştır.
II. Cümlelerde kişilerin duygularına yer verilmemiştir.
III. Farklı duyularla algılanabilecek ayrıntılar vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

3. Somali'nin zengin tarihi ile beraber coğrafi zenginlikleri de hayli dikkat çekici. Büyük kısmı platolar, düzlükler ve yaylalardan oluşan ülke, keşfedilmeyi bekleyen daha nice doğal güzelliğe sahip. Jubba Nehri ve Somaliland Özerk Bölgesi'ndeki Cal Madow Dağları, Iskushuban Şelaleleri ve Laag Gölü gibi nefes kesen doğa harikaları, uzun ve harika kıyı şeridi, mercan kayalıkları ve su altı manzaraları mutlaka görülmeli. Adal Sultanlığı'na ait harabeler de... Neolitik Çağ'a tarihlenen mağara resimlerinin yer aldığı Laas Geel, Afrika Boynuzu'nun bilinen en eski izlerini taşıyor. Dolayısıyla medeniyetin en eski izlerini taşıyan "kara kıta" tüm insanlık tarafından ziyaret edilmeyi bekliyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Açıklama – betimleme B) Betimleme – öyküleme
C) Tartışma – açıklama D) Öyküleme – tartışma
E) Betimleme – tartışma

4. 2016 itibarıyla Avrupa Birliği ülkelerinde 6.300 kişiye, Türkiye'de ise 7.000 kişiye bir halk kütüphanesi düşüyor. TÜİK verilerine göre Türkiye'de 1 millî kütüphane, 1.137 halk kütüphanesi, 552 üniversite kütüphanesi ve 27.280 örgün ve yaygın eğitim kurumu kütüphanesi olmak üzere toplam 28.970 kütüphane bulunuyor. Bizim 1.137 halk kütüphanemize karşın Fransa'da 16.100, Almanya'da 5.021, Polonya'da 8.050, Çekya'da 6.245 halk kütüphanesi bulunuyor. Bu kütüphanelerin üye sayıları karşılaştırıldığında da durum hiç iç açıcı değil. Türkiye'de kütüphanelere kayıtlı sadece 1 milyon 700 bin üye varken bu sayı Almanya'da 6 milyonu, Polonya'da 8 milyonu, Fransa'da 30 milyonu buluyor. Halk kütüphanelerinin sayısının yetersizliği, kütüphane ve kütüphanecilerin başka sorunlarıyla birleştiğinde sorunun ciddiyeti ortaya çıkıyor. Kütüphanecilerimizin bu duruma rağmen gösterdikleri özveriyle çalışmaya, küçümsemeyecek başarılarına karşın halk kütüphanelerinin sayısının artırılması, kütüphane ve kütüphanecilerimizin sorunlarının ivedilikle çözülmesi gerekmektedir.

Bu parçanın anlatımında

- I. Örnekleme
II. Karşılaştırma
III. Sayısal verilerden yararlanma

düşünceyi geliştirme yollarının hangileri kullanılmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

5. Ön yargı, bir yere kadar insanın kendini koruma içgüdü-
süyle hareket etmesini sağlayan bir bakış açısı. Ama bir
yere kadar... Yargılamaya geçen o ince çizgi, alışkanlık-
lar devreye girdiğinde insanı toplum dışına itmeye ne ka-
dar da hazırdır. Az konuşuyorsa içe kapanık değil, küstah
olmalı elbette; çok konuşuyorsa dışa açık değil, gereksiz
samimi olabilir. Sakin ve yavaş görünüyorsa tembel olma-
lı, başka ne olabilir ki? Bu, nasıl baktığımızla ve neyi gör-
mek istediğimizle doğru orantılı değil midir? Bir de başka
açıdan bakalım, karşımızdakini istediğimiz kalıba sokma
sevdamızı hatırlayalım. Evet, insanlar böyledir! Dile ge-
tireni de getirmeyeni de. Toplulukları oluşturan damarlar
bunlar değil mi? Benzerlikler, aynı düşünceler, aynı bakış
açışları, benzer tarzlar...

**Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır
basmaktadır?**

- A) Açıklama B) Öyküleme C) Tartışma
D) Betimleme E) Tanımlama

6. Parkta oturup kuşların ve çocukların civıltılarını dinledi;
paslanmış spor aletlerinin, salıncakların gıcırtilarına hari-
kulade bir orkestrayı dinlermiş gibi zevkle ve dikkatle ku-
lak verdi. Top oynayan çocukların ağız dalaşlarını, coşku-
lu naralarını hatta kaleci çocuğun, topu yakaladığı andaki
sevincini duyabiliyordu. Bir kedinin korkusunu anlayabili-
yor; kendinden emin yetişkinleri istikrarlı topuklarından,
gençleri adımlarındaki heyecanlarından, bir çocuğu seke-
rek yürüyüşünden gözleri kapalı ayırt edebiliyordu. Yağ-
murlu bir geceden sonra yaprakları hışırdatarak sürünen
salyangozlara bile kulak vermeye karar vermişti. Her ke-
limenin kendine has ritmini hayal ediyor, bu ritimleri par-
maklarıyla avuçlarına dokunarak "mors alfabesi" gibi ya
da "aruz vezninin ahengi" gibi işliyordu.

**Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi
söylenemez?**

- A) Varlıklar devinim hâlinde verilmiştir.
B) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
C) İşitme ve görme duyularıyla algılanabilecek ayrıntılar
vardır.
D) Cümlelere kişisel yorum ve duygu katılmıştır.
E) Kişileştirme yer verilmiştir.

7. Günümüz çocukları ne şanslı! Düşmesine basınca ko-
nuşan ve yürüyen bebekleri, takla atan arabaları, masal
anlatan yastıkları var. Bunlara sahip olamayan çocukların
sayısı da yabana atılmayacak kadar çok elbette. Ancak
cep telefonunun girmediği evlerin pek az olduğu düşün-
lürse çoğu çocuğun en azından ekran oyunları ile tanışık
olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ve çocukların bunca
çokluk içinde aslında yoksunluk içinde olduklarını da...
Çünkü günümüz çocukları artık kendi oyunlarını ve oyun-
cıklarını kendileri icat etmiyor, bozulan oyuncaklarını
tamir ederken yeni şeyler keşfetmiyor, sokaklarda, cad-
delerde oyun oynayamıyorlar. Çünkü bunlara ayıracak
vakitleri yok. Çünkü onlar "acele ettirilmiş" çocuklar. On-
lar başarılı olma ve daha az hata yaparak birinci sırada
yer alma baskıları yüzünden zamanından önce yetişkin
olmaya zorlanan minyatür yetişkinler.

**Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi
söylenemez?**

- A) Tartışmacı anlatım ağır basmaktadır.
B) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
C) Aynı varlığın zıt durumlarına yer verilmiştir.
D) İronik bir anlatım söz konusudur.
E) Karşılaştırma yapılmıştır.

8. Londra ile ilgili karmaşık hislere sahiptim. Her nedense
grilik hafızama kazınmış, neredeyse etrafı siyah beyaz
göreceğim diye bir ön yargı içimi sarmalamıştı. Uçak ak-
şam saatinde Londra'ya vardığında, havanın karanlık ol-
masıyla farkı pek anlayamayınca ön yargılarımı sabaha
bırakmaya karar verdim. Otele doğru yol aldık ve üç gün-
ümüzü geçireceğimiz otelimize yerleştik. Sabah uyan-
dığımızda şaşırtıcı bir şekilde hava aydınlık ve güneşliydi,
hafızamdaki romanların griliğinden ve hatta kasvetinden
eser yoktu. Londra'nın güneşli yüzü, kaldığımız üç günün
ikisinde bize eşlik etti. Gezmeye neresinden başlasam
diye üzerinde günlerce düşünülmesi gereken çok yönlü
bir şehir Londra. Avrupa'nın diğer başkentlerinden daha
farklı, kendine özgü yanları daha fazla olan, kimlikli bir şe-
hir... Farklı mimari dönemleri yansıtan yapılaşmasından
tutun da metroları, otobüsleri, telefon kulübeleri, parkları,
kalabalığına kadar...

**Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi
yoktur?**

- A) Deyim B) Örnekleme
C) Karşılaştırma D) Sessel yinelemeler
E) Sayısal veriler